

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 METŲ STRATEGINIO PLANO INTERVENCINĖS PRIEMONĖS „NYKSTANČIŲ LIETUVOS SENŪJŲ VEISLIŲ GYVULIŲ IR NAMINIŲ PAUKŠČIŲ IŠSAUGOJIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2023 m. balandžio 25 d. Nr. 3D-280

Vilnius

Įgyvendindamas 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/648, 2021 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. birželio 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/1408, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8.1 ir 8.2 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimo Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos fondų lėšas“ 3 punktą,

t v i r t i n u Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano intervencinės priemonės „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklės (pridedama).

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2023 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. 3D-280

**LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 METŲ STRATEGINIO
PLANO INTERVENCINĖS PRIEMONĖS „NYKSTANČIŲ LIETUVOS SENŪJŲ
VEISLIŲ GYVULIŲ IR NAMINIŲ PAUKŠČIŲ IŠSAUGOJIMAS“
ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/648, 2021 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. birželio 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/1408, 2022 m. gegužės 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/1172, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2116 nuostatos dėl bendros žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo, 2022 m. gegužės 31 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/1173, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2116 taikymo taisyklės dėl bendros žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginiu planu, patvirtintu 2022 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022) 8272 (toliau – Strateginis planas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamu nutarimu „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano įgyvendinimą, paskyrimo“, ir Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės

ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės).

2. Taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Strateginio plano intervencinę priemonę „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ (toliau – Intervencinė priemonė). Taisyklės taikomos pareiškėjams, laikantiems ir veisiantiems nykstančių vietinių senųjų veislių gyvulius, naminius paukščius ir bites.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

3.2. **Paramos paraiška** – Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiška;

3.3. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

3.4. **ŽŪDC** – VĮ Žemės ūkio duomenų centras.

4. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos:

4.1. **Duomenų neatitiktis** – pateiktų duomenų nesutapimas su tikrove, kai jų nepataisius negalima tinkamai administruoti paramos, apskaičiuoti jos sumos;

4.2. **Intervencinė priemonė** – paramos priemonė, kurios tinkamumo finansuoti sąlygos nustatytos Strateginiame plane;

4.3. **Kompensacinė išmoka** – teisės aktų nustatyta tvarka teikiama finansinė parama dėl priimtų įsipareigojimų patirtoms papildomoms išlaidoms ar prarastoms pajamoms kompensuoti;

4.4. **Paramos gavėjas** – pareiškėjas, kuris atitinka visus reikalavimus paramai gauti ir kuriam skiriama parama;

4.5. **Pareiškėjo ar paramos gavėjo duomenų ir dokumentų patikra** (toliau – patikra) – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų tikrinimas;

5. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų

patvirtinimo“, Strateginiame plane, Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.

III SKYRIUS TIKSLAI IR POREIKIAI

6. Intervencinė priemonė atitinka Bendrosios žemės ūkio politikos tikslą – prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo, gerinti ekosistemų funkcijas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius.

7. Intervencinė priemonė prisideda prie šių nacionalinių žemės ūkio ir kaimo plėtros poreikių įgyvendinimo:

7.1. saugoti agrarinį kraštovaizdį ir didinti biologinę įvairovę;

7.2. gerinti su žemės ūkiu susijusių buveinių būklę;

7.3. saugoti biologinės įvairovės apsaugos požiūriu vertingus agrarinio kraštovaizdžio elementus ir agroekosistemas.

IV SKYRIUS PARAMOS FORMOS IR REMIAMA VEIKLA

8. Parama teikiama dotacijos forma.

9. Pagal Intervencinę priemonę remiama veikla – nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių, naminių paukščių ir bičių laikymas ir veisimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

10. Pareiškėjai privalo būti aktyvūs ūkininkai, kurie atitinka Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatytus bendruosius reikalavimus.

11. Pareiškėjas laikomas dalyvaujančiu įgyvendinant Intervencinę priemonę nuo paramos paraiškos pateikimo dienos.

VI SKYRIUS TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI GAUTI PARAMĄ

12. Kompensacinės išmokos pagal Intervencinę priemonę mokamos pareiškėjams, kurie atitinka šiuos tinkamumo kriterijus:

12.1. pareiškėjo, kaip žemės ūkio valdos (toliau – valda) valdytojo, valda turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre (toliau – Valdų registras)

pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, reikalavimus ir jos duomenys atnaujinti Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytais terminais ir tvarka;

12.2. pareiškėjui nėra iškelta bankroto byla ir jis nėra likviduojamas;

12.3. parama teikiama Intervencinei priemonei, vykdomai Strateginio plano įgyvendinimo teritorijoje;

12.4. pareiškėjas einamaisiais metais patvirtintoje paramos paraiškoje turi nurodyti, jog prašo skirti kompensacinę išmoką už nykstančių Lietuvos senųjų veislių, naminių paukščių ir bičių laikymą ir veisimą bei deklaruoti bent 0,01 ha žemės ūkio naudmenų ar kitos paskirties plotą (bendrosios paramos paraiškos forma ir pildymo instrukcija pateikta Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse).

13. Pareiškėjas turi laikyti jam priklausančius nykstančių Lietuvos senųjų veislių ūkinius gyvūnus, naminius paukščius ir (ar) bičių šeimas, registruotus Ūkinių gyvūnų registre:

13.1. galvijus (karves, telyčias, veislinius bulius), kurie įrašyti ŽŪDC Ūkinių gyvūnų veislininkystės informacinės sistemos (toliau – ŪGVIS) Pieninių galvijų veislininkystės posistemio (toliau – PGVP) atitinkamos veislės kilmės knygos pagrindiniame skyriuje;

13.2. arklius (eržilus ir kumeles), kurie įrašyti ŽŪDC ŪGVIS Arklių veislininkystės posistemio (toliau – ARVP) atitinkamos veislės pagrindiniame kilmės knygos skyriuje;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

13.3. kiaules, registruotas ŽŪDC ŪGVIS Kiaulių veislininkystės posistemyje (toliau – KVP) ir įrašytas į kilmės knygą;

13.4. avis, kurios įrašytos ŽŪDC ŪGVIS Avių veislininkystės posistemio (toliau – AVP) atitinkamos veislės pagrindiniame kilmės knygos skyriuje;

13.5. vištines žąsis, suženklintas ir turinčias kilmės pažymėjimą, kuriuo patvirtinama veislė;

13.6. bičių šeimas (su šeimos kodu) ir dalyvauti įgyvendinant veislininkystės institucijos selekcinę programą ir (arba) dalyvauti asociacijos „Lietuvos tamsioji bitė“ bičių veisimo programoje (sudarius sutartį su asociacija).

14. *Neteko galios nuo 2023-09-12*

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

15. Pareiškėjas einamaisiais metais iki paramos paraiškos pateikimo datos turi atnaujinti ŽŪDC ŪGVIS PGVP, ARVP, KVP ir AVP esančius duomenis.

16. Pareiškėjas turi laikyti bent 1 arklį, (arba) galviją, (arba) 2 kiaules, (arba) 5 avis, (arba) 10 naminių paukščių, arba 3 bičių šeimas, esančias selekciniam centre Marcinkonyse ir 18 km spinduliu nuo Marcinkonių (adresas: Miškininkų g. 61, Marcinkonys), arba 10 bičių šeimų, esančių už selekcinio centro teritorijos ribų, priklausančių senosioms veislėms, kurioms gresia išnykimas.

17. Pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti paramos paraiškoje įsipareigotą laikyti vištinių žąsų ir (ar) bičių kilmės pažymėjimų kopijas (teikiama Agentūrai) ir nurodyti arklių, galvijų, kiaulių ir avių tapatybės nustatymo numerius bei bičių kilmės pažymėjimus (teikiama Agentūrai), nurodyti arklių, galvijų, kiaulių ir avių tapatybės nustatymo numerius.

18. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus, atitinkamais dokumentais pagrįstus ir viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis.

19. Pareiškėjai, dalyvaujantys Intervencinėje priemonėje, gali pretenduoti į paramą ir pagal kitas Strateginio plano intervencines priemones: „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“, „Gyvūnų gerovė“ (Bendrosios žemės ūkio politikos I ramsčio intervencinės priemonės), „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“, „Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“ (Bendrosios žemės ūkio politikos II ramsčio Intervencinės priemonės).

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

20. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

20.1. išlaikyti paramos paraiškoje deklaruotą nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių, naminių paukščių ar bičių šeimų skaičių 5 metus ir vykdyti Intervencinę priemonę nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos iki paskutiniųjų įsipareigojimo metų nustatytos žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo pradžios dienos;

20.2. 5 metus kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas;

20.3. ūkinius gyvūnus ir naminius paukščius (gautus veisiant gyvuoju veisimu) veisti tik grynuoju veisimu, t. y. poruoti tik tos pačios veislės ūkinius gyvūnus, naminius paukščius arba bites;

20.4. dalyvauti įgyvendinant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-965 „Dėl Veisimo programų tvirtinimo ir veisimo organizacijų

pripažinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka pripažintos veislininkystės institucijos atitinkamai veislei skirtą, patvirtintą veisimo programą, išskyrus bulių laikytojus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

20.5. vykdyti ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimus pagal galiojančias pripažintų veisimo organizacijų selekcines programas, vykdyti ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimus pagal galiojančias pripažintų veisimo organizacijų vykdomas atitinkamai veislei skirtas, patvirtintas veisimo programas, išskyrus bičių laikytojus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

20.6. nuo paramos gavėjo nepriklausančių priežasčių sumažėjus pagal šią Intervencinę priemonę deklaruotų ūkinių gyvūnų skaičiui, per 30 kalendorinių dienų informuoti Agentūrą ir pateikti įrodančius dokumentus bei atnaujinti duomenis apie ūkinių gyvūnų pokyčius valdoje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

20.7. keičiant bent vieną paramos paraiškoje deklaruotą vištinę žąsį į tokios pat veislės, šių taisyklių 13.5 papunktyje nustatytus reikalavimus atitinkančią kitą, užpildyti Taisyklių 2 priede nustatytos formos prašymą ir Agentūrai pareiškėjui / paramos gavėjui patogiu informavimo būdu (paštu, el. paštu) per 30 kalendorinių dienų nurodyti paramos paraiškoje deklaruotos vištinės žąsies tapatybės nustatymo numerį ir pateikti naujai deklaruojamos paramai pagal Intervencinę priemonę vištinės žąsies kilmės sertifikata ir tapatybės nustatymo numerį. Tokiu atveju SG vidurkis apskaičiuojamas nuo prašymo pateikimo dienos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

20.8. keičiant bent vieną paramos paraiškoje deklaruotą arklį, galviją, kiaulę, avių į tokios pat veislės, šių taisyklių 13.1–13.4 papunkčiuose nustatytus reikalavimus atitinkančią kitą, užpildyti Taisyklių 2 priede nustatytos formos prašymą ir Agentūrai pareiškėjui / paramos gavėjui patogiu informavimo būdu (paštu, el. paštu) per 30 kalendorinių dienų nurodyti paramos paraiškoje deklaruotų arklio, galvijų, kiaulės arba avies tapatybės nustatymo numerį ir pateikti naujai deklaruojamų paramai pagal Intervencinę priemonę arklio, galvijų, kiaulės arba avies tapatybės nustatymo numerį bei atnaujinti duomenis apie ūkinių gyvūnų pokyčius valdoje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka. Tokiu atveju SG vidurkis apskaičiuojamas nuo prašymo pateikimo dienos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

20.9. keičiant bent vieną paramos paraiškoje deklaruotą bičių motiną į tokios pat veislės kitą, paramos gavėjas privalo gauti asociacijos „Lietuvos tamsioji bitė“ leidimą ir užpildyti Taisyklių 2 priede nustatytos formos prašymą ir Agentūrai pareiškėjui / paramos gavėjui patogiu informavimo būdu (paštu, el. paštu) per 30 kalendorinių dienų nurodyti paramos paraiškoje deklaruotos bičių motinos tapatybės nustatymo numerį bei pateikti naujai deklaruojamos paramai pagal Intervencinę priemonę bičių motinos kilmės sertifikatą ir tapatybės nustatymo numerį. Tokiu atveju SG vidurkis apskaičiuojamas nuo prašymo pateikimo dienos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

20.10. Agentūros vykdomų patikrų vietoje metu turėti paramos paraiškoje įsipareigotų išlaikyti ūkinių gyvūnų, išskyrus arklius, galvijus, kiaules ir avis, kilmės patvirtinimo dokumentus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

20.11. Pareiškėjas visus metus visoje valdoje privalo laikytis Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-109 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo ir kontrolės institucijų paskyrimo“, ir Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“;

20.12. patikros metu Agentūros darbuotojui leisti atlikti patikrą vietoje, sudaryti tinkamas sąlygas (leisti pažymėti specialiomis priemonėmis, atskirti gyvulius grupėmis, suvartyti į užtvarus ir pan.);

20.13. perleidus valdą, informuoti apie tai Agentūrą teisės aktų nustatyta tvarka. Valdos perėmėjas nuo einamųjų metų birželio 15 d. iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos praneša Agentūrai apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą. Valdos perdavimo atveju, kai valdos perdavėjas yra miręs, valdos perėmėjas pateikia valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) bei, esant daugiau nei vienam paveldėtojui, jų sutikimus, kad valdos perėmėjas perimtą valdą ir gautą paramą;

20.14. gyvuliui ar naminiam paukščiui kritus ar bičių šeimai žuvus, per 30 kalendorinių dienų informuoti Agentūrą ir pateikti veterinarijos gydytojo pažymą, kurioje nurodyta kritimo priežastis. Esant kitoms pateisinamoms priežastims dėl ūkinio gyvūno netekimo (praradimo), klausimą dėl sankcijų taikymo sprendžia Agentūra;

20.15. atnaujinti teisės aktų nustatyta tvarka ŽŪDC ŪGVIS PGVP, ARVP, KVP ir AVP esančius duomenis;

20.16. pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas įsipareigoja sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (ar) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma Intervencinė priemonė, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta kompensacinė išmoka;

20.17. pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas įsipareigoja teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir Strateginio plano įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

20.18. laikytis Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, reikalavimų.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

21. Parama teikiama už šiuos laikomus nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulius ir naminius paukščius (skirtingų rūšių gyvulių (išskyrus bites) perskaičiavimas į sutartinius gyvulius (toliau – SG) yra pateikiamas Taisyklių 1 priede):

21.1. Žemaitukų veislės arkliai – 302 Eur/SG;

21.2. Stambieji žemaitukų veislės arkliai – 302 Eur/SG;

21.3. Lietuvos sunkieji arkliai – 231 Eur/SG;

21.4. Lietuvos šemieji galvijai – 309 Eur/SG;

21.5. Lietuvos baltnugariai galvijai – 378 Eur/SG;

21.6. Lietuvos juodmargiai galvijai (senasis genotipas) – 291 Eur/SG;

21.7. Lietuvos žalieji galvijai (senasis genotipas) – 410 Eur/SG;

21.8. Lietuvos baltosios kiaulės (senasis genotipas) – 444 Eur/SG;

21.9. Lietuvos vietinės kiaulės – 731 Eur/SG;

21.10. Lietuvos šiurkščiavilnės avys – 649 Eur/SG;

21.11. Lietuvos juodgalvės avys (senasis genotipas) – 455 Eur/SG;

21.12. Vištinės žąsys – 1230 Eur/SG;

21.13. Lietuvos tamsiosios bitės – 177 Eur/šeimai.

22. Pasikeitus SG koeficientams, nurodytiems Taisyklių 1 priede, ir perskaičiavus išmokas, nauji SG ir išmokų dydžiai taikomi tais pačiais metais pateiktoms paraiškoms.

IX SKYRIUS PARAIŠKŲ TEIKIMO IR ADMINISTRAVIMO TVARKA

23. Pareiškėjas (arba teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjo įgaliotas asmuo), siekdamas gauti paramą, pateikia Paraišką, vadovaudamasis Paraiškos teikimo metu galiojančiomis Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių nuostatomis.

24. Paraiškų teikimo laikotarpis nustatomas kiekvienais metais atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Paraiškų pildymas, paraiškų teikimas, pavėluotas paraiškų teikimas ir paraiškų duomenų keitimas vykdomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių nustatyta tvarka. Paraiškos teikiamos iki Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse numatyto pavėluoto paraiškų pateikimo termino.

25. Informacija apie pareiškėjo pateiktą Paraišką pateikiama Agentūros informaciniame portale <https://portal.nma.lt> (toliau – Portalas), taip pat minėta informacija gali būti gaunama ir kitais Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytais būdais. Pareiškėjas laikomas informuotu apie Paraiškoje esančias klaidas, apie patikros vietoje nustatytas neatitiktis nuo informacijos apie jas paskelbimo Portale dienos.

26. Kvietimą teikti paraiškas skelbia Agentūra pagal Ministerijos sudarytą grafiką Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt.

Kvietimą taip pat skelbia Ministerija interneto svetainėje www.zum.lt ir gali skelbti vienoje ar daugiau nacionalinių, regioninių, vietos ar specializuotų žiniasklaidos priemonių.“

27. Intervencinę priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo tvarkos aprašus.

28. Savivaldybės (seniūnijos), ŽŪDC ir Agentūra vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

29. Agentūra administruodama Intervencinę priemonę:

29.1. pagal kompetenciją teikia informaciją paramos teikimo klausimais;

29.2. nustatytais terminais priima kitus dokumentus. Pavėluotai pateikti dokumentai nepriimami, išskyrus nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejus;

29.3. gauna informaciją apie pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo laikomus ir paramos paraiškoje deklaruotus nykstančių Lietuvos senųjų veislių galvijus (karves, telyčias, veislinius bulius), arklius, kiaules ir avis iš ŽŪDC ŪGVIS PGVP, ARVP, KVP ir AVP;

29.4. kasmetinio prašymo vertinimo metu sutikrina ŽŪDC ŪGVIS PGVP, ARVP, KVP ir AVP pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo laikomų ūkinių gyvūnų duomenis;

29.5. apskaičiuoja mokėtiną sumą, remdamasi paramos paraiškos ir pateiktų dokumentų duomenimis bei atsižvelgdama į administracinių patikrų bei patikrų vietoje rezultatus. Agentūrai apskaičiuojant mokėtiną sumą, imamas metinis paramos gavėjo pagal Intervencinę priemonę įsipareigotų išlaikyti kiekvienos gyvūnų rūšies skaičiaus ŽŪDC perskaičiuotas SG vidurkis, kuris apskaičiuojamas kiekvieno mėnesio paskutinę dieną. Jei pateiktas prašymas dėl ūkinių gyvūnų keitimo, SG vidurkis apskaičiuojamas nuo prašymo pateikimo datos;

29.6. priėmus sprendimą dėl paramos suteikimo ar nesuteikimo, apie tai informuoja kiekvieną pareiškėją. Priėmus sprendimą skirti paramą pareiškėjas tampa paramos gavėju;

29.7. apie priimtą sprendimą atmesti paramos paraišką pareiškėjui išsiunčia informacinį pranešimą nurodydama atmetimo priežastis;

29.8. pareiškėjo prašymu išregistruota paramos paraiška toliau neadministruojama. Į vėlesnius pareiškėjo prašymus toliau administruoti išregistruotą paramos paraišką neatsižvelgiama;

29.9. vertina (neatsižvelgiant į ūkinių gyvūnų amžių), ar nesumažėjo pareiškėjo paramos paraiškoje deklaruotas ūkinių gyvūnų skaičius;

29.10. įvertinusi kasmetinį prašymą ir nenustačiusi neatitikčių, kompensacinę išmoką pagal Intervencinę priemonę sumoka iki einamųjų metų spalio 15 d., o jeigu buvo nustatyta neatitikčių, kurios buvo panaikintos, – kompensacinė išmoka sumokama vėliausiai iki einamųjų metų spalio 30 d.;

29.11. informaciją apie paramos gavėjus, dėl kurių priimti sprendimai suteikti paramą pagal Strateginio plano Intervencines priemones, skelbia Agentūros Portale. Informacija apie paramos gavėjus skelbiama pagal reglamento Nr. 2021/2116 98 straipsnyje nurodytus reikalavimus. Informacija apie paramos gavėjus skelbiama siekiant viešo ir skaidraus Strateginio plano Intervencinių priemonių paramos lėšų panaudojimo. Informacija apie paramos gavėjus Agentūros Portale skelbiama dvejus metus nuo pirminės jos paskelbimo dienos.

30. Pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo mirties atveju (per paramos teikimo laikotarpį) parama gali būti mokama teisių perėmėjui, jeigu jis teisių perėmimo metu atitinka pareiškėjams keliamus tinkamumo kriterijus ir prisiima atsakomybę toliau laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir reikalavimų, kurie kyla iš perdavėjo paramos paraiškos pagal Intervencinę priemonę.

31. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas paramą gali perduoti teisių perėmėjui, jeigu jis teisių perėmimo metu atitinka pareiškėjams keliamus tinkamumo kriterijus ir prisiima atsakomybę

toliau laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir reikalavimų, kurie kyla iš perdavėjo paramos paraiškos pagal Intervencinę priemonę.

32. Paramą paveldėti ar perimti pretenduojantis asmuo vadovaujasi Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

33. Jei dėl pareiškėjo veiklos yra pradėtas ar atliekamas ikiteisminis tyrimas, galintis turėti įtakos paramos skyrimui, Agentūra gali sustabdyti paraiškos vertinimą iki bus gautos teisėsaugos institucijų išvados.

X SKYRIUS SANKCIJOS

34. Paramos gavėjui nesilaikant prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) pažeidžiant kitus teisės aktų reikalavimus, numatomos trys sankcijų rūšys – paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas.

35. Parama sumažinama (sankcija skaičiuojama veislės lygiu) arba parama neskiriama šiais atvejais:

35.1. kai dėl nuo paramos gavėjo priklausančių priežasčių neišlaikė paramos paraiškoje nurodyto laikyti ūkinių gyvūnų skaičiaus ir per Taisyklių 20.7, 20.8 ir 20.9 papunkčiuose nurodytą terminą neinformavo Agentūros dėl ūkinių gyvūnų keitimo, paramos gavėjui įsipareigojimų metais parama sumažinama 10 proc. nuo neišlaikyto gyvulio, kuri apskaičiuojama pagal išlaikytą ūkinių gyvūnų skaičiaus SG kiekvieno mėnesio paskutinę dieną. Tačiau, jei paramos paraiškoje deklaruotas ūkinių gyvūnų skaičius atkuriamas, parama toliau mokama už paramos paraiškoje deklaruotą skaičių;

35.2. kai dėl nuo paramos gavėjo priklausančių priežasčių neišlaikė paramos paraiškoje nurodyto laikyti ūkinių gyvūnų skaičiaus ir per Taisyklių 20.7, 20.8 ir 20.9 papunkčiuose nurodytą terminą neinformavo Agentūros dėl ūkinių gyvūnų keitimo, paramos gavėjui įsipareigojimų metais parama sumažinama 10 proc. nuo neišlaikyto gyvulio, kuri apskaičiuojama pagal išlaikytą ūkinių gyvūnų skaičiaus SG kiekvieno mėnesio paskutinę dieną. Tačiau jei nustatoma, kad ŽŪDC duomenų bazėje gyvulio keitimas atliktas per 30 d., nors per šį laikotarpį Agentūra nebuvo informuota, sankcija netaikoma. Jei paramos paraiškoje deklaruotas ūkinių gyvūnų skaičius atkuriamas, parama toliau mokama už paramos paraiškoje deklaruotą skaičių;

35.3. jeigu nustatytas sumažintų ūkinių gyvūnų skaičius yra didesnis nei 50 proc., paramos mokėjimas veislei nutraukiamas, o išmokėta parama nesusigrąžinama;

35.4. pakartotinai sumažinus ūkinių gyvūnų skaičių ir pažeidus Taisyklių 20.7, 20.8 ir 20.9 papunkčiuose nurodytą terminą, parama mokama veislei 50 proc. už likusį įsipareigojimų laikotarpį;

35.5. nustačius pažeidimų dėl ūkinių gyvūnų grynojo veisimo ir (arba) gyvulių produktyvumo tyrimų ir (arba) selekcinės programos vykdymo, paramos gavėjui už tuos metus, kai nustatytas pažeidimas, parama už tos veislės ūkinį gyvūną, dėl kurio yra nustatyti minimi pažeidimai, neskiriama;

35.6. jei paramos gavėjas ne dėl savo kaltės neišlaikė paramos paraiškoje nurodyto laikyti ūkinių gyvūnų skaičiaus (ūkiniam gyvūnui kritus, išbrokavus ūkinį gyvūną ar kitais netekimo (praradimo) atvejais ir pateikus tai pagrindžiančius dokumentus), jam mokama parama už likusį ūkinių gyvūnų skaičių visą paramos teikimo laikotarpį pagal SG, apskaičiuotą kiekvieno mėnesio 1 d. (kai nelieka nei vieno įsipareigoto laikyti gyvulio, paramos mokėjimas nutraukiamas netaikant sankcijų). Tačiau, jei paramos paraiškoje deklaruotas ūkinių gyvūnų skaičius atkuriamas, parama toliau mokama už paramos paraiškoje deklaruotą skaičių;

35.7. jei pareiškėjas Agentūros darbuotojui neleido atlikti patikros vietoje, siekiant tinkamai suskaičiuoti deklaruotus ūkinius gyvūnus, arba nesudarė kitų tinkamų sąlygų (neleido pažymėti specialiomis priemonėmis, neatskyrė gyvulių grupėmis, nesuvarė į užtvarus ir pan.), parama už tuos metus neskiriama;

35.8. už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimus taikomos sankcijos vadovaujantis Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-232 „Dėl sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“. Nustačius pažeidimus dėl gyvūnų gerovės reikalavimų nesilaikymo, kurie pagal Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką priskiriami prie sunkių pažeidimų, paramos gavėjui už tuos metus, kai nustatytas pažeidimas, parama neskiriama (prašant paramos už laikomus arklius, taikomi tokie pat gyvūnų gerovės reikalavimai, kaip galvijams).

36. Kai paramos gavėjas, kurio prisiimti įsipareigojimai nėra pasibaigę, yra bankrutuojantis ar jo veikla likviduojama, parama neskiriama.

37. Paramos susigrąžinimas taikomas, jei:

37.1. pareiškėjas / paramos gavėjas sąmoningai pateikė Agentūrai melagingą ar klaidinančią informaciją;

37.2. paramos gavėjas nutraukia įsipareigojimų pagal priemonės veiklą vykdymą prieš įsipareigojimų laikotarpio pabaigą;

37.3. pareiškėjas / paramos gavėjas pakeitė bičių motinas neturėdamas asociacijos „Lietuviška tamsioji bitė“ leidimo;

37.4. bičių šeima žuvo ir per metus nebuvo atkurta.

38. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos išmokos sumos.

XI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

39. Už paramos paraiškoje pateiktus duomenis atsako juos pateikę pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai.

40. Už kilmės pažymėjimų išdavimą ir kilmės pažymėjimuose pateiktą informaciją atsako kiaulių, avių ir nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacijos, kurios yra pripažintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 177 „Dėl asociacijų pripažinimo veislininkystės institucijomis“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 132 „Dėl Lietuvos kiaulių augintojų asociacijos pripažinimo veislininkystės institucija“ ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-591 „Dėl Lietuvos nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacijos pripažinimo veislininkystės institucija“.

41. Už kiaulių kilmės knygų tvarkymą yra atsakingos atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintos veislininkystės institucijos.

42. Už galvijų, arklių ir avių įrašymą į kilmės knygų pagrindinį skyrių ir pateikimą ŪGVIS atsako galvijų, arklių, avių pripažintos veisimo organizacijos. Už informaciją apie galvijus (karves, telyčias, veislinius bulius) PGVP, už informaciją apie arklius ARVP, už kiaules KVP ir avis AVP atsako ŽŪDC.

43. Už gyvulių produktyvumo tyrimų vykdymą pagal nykstančių gyvūnų ir paukščių rūšis yra atsakingos pripažintos veisimo organizacijos.

44. Už grynąjį veisimą ir už dalyvavimą vykdant veisimo organizacijos atitinkamos veislės veisimo programą pagal nykstančių gyvūnų ir paukščių rūšis yra atsakingos veisimo organizacijos.

45. Ūkinių gyvūnų kilmės knygos tvarkomos vadovaujantis Grynaveislių veislinių gyvūnų kilmės knygų ir hibridinių veislinių kiaulių kilmės registru nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 220 „Dėl Grynaveislių veislinių gyvūnų kilmės knygų ir hibridinių veislinių kiaulių kilmės registru nuostatų patvirtinimo“.

46. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paraiškos duomenų įvedimą ir patvirtinimą Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (toliau – PPIS), kai paramos paraiška pateikiama seniūnijos ar savivaldybės darbuotojui, yra atsakingos savivaldybės.

47. Už tinkamą PPIS veikimą, paraiškų priėmimo ir keitimo darbų organizavimą ir perdavimą Agentūrai atsako ŽŪDC.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskūsti šiame skyriuje nustatyta tvarka.

49. Asmenys, nesutinkantys su Agentūros ir ŽŪDC priimtais sprendimais, taip pat Agentūros ar ŽŪDC vilkinimu atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus, turi teisę juos apskūsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Agentūros ar ŽŪDC vadovui, Ministerijai, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui.

50. Asmenys, nesutinkantys su Ministerijos priimtais sprendimais, taip pat Ministerijos vilkinimu atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus, turi teisę juos apskūsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrai, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui.

51. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos. Pasikeitus Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakyme nustatyta kitaip.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-597](#), 2023-09-11, paskelbta TAR 2023-09-11, i. k. 2023-17907

Dėl žemės ūkio ministro 2023 m. balandžio 25 d. įsakymo Nr. 3D-280 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo